

ACC. N:R M. 16225:1-7.

Landskap: Småland Upptecknare: Tor Krantz, H. ormantorp
Härad: Konga Berättare: " " "
Socken: H. ormantorp Berättarens yrke: glasblåsare
Uppteckningsår: 1964 Född år 1902 i H. ormantorp

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Glaskott teknik. s. 1-7.

LUF 104

Skriv endast på denna sida.

ACC. N:R M. 16225:1.

Slaktteknik (L. V. F. 104)

Jag kan endast skildra slakten av
huskällsgrisar sådan jag minns den
från mitt barndomshem.

Här hade man huskällsgrisar till
fram på 1930-talet.

Stigen gång, Kamke omkring 1910-15
började man använda slaktmask
när man slaktade huskällsgrisarna.
Detta tyckte varken min far, eller
den som brukade slakta kamgrisar,
om. De stack grisen i strupen och
så rann blodt av. Det ansågs
att blodt rann av bäst när
man stack grisen in när man först
bedövade den med slaktmask och
sedan stack den. Metoden att sticka
grisarna och låta blodt rinna

LUF 104

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Dec. -64

av, alltså inte bedöva grisen med slakt-
mat, förvaras här definitivt under 1930-
talet. Blodet av grisen fick rinna
ner i ett kärl där fick det röras om
för att det inte skulle leveras. Sedan
används blodet till förekommande
mat, ätter med namningsnamnet "blomat".
Man var i allmänhet givmild med slakt-
mat. Ett ordspråk om detta: "Det är
inte så roga med en palt i slakte-
tiden".

Idå över till slaktförrättningen.
För antitade en slaktare med namnet
Vilhelm i förman. Därför blev det
alltid "Vella slaktare".

På slaktdagens morgon klacka, hade
än kom "Vella". Det blev först en
barkant brukost med ett par slakt-

-supar. Därefter gick man ut till
"grisaktian". Vile bedömde grisens
vikter till omkring 80 kg. Vikten steg
sedovmera.

Slaktbänken (slakttavlan) var
framtält och skilvattnet 30-
skade

Vile gick in i stian och lade en
snara (snäaja) om ett av grisens
framben och drog ut honom på
gården. Här passade far på att
slå en snara om och binda grisens
bakben. Vile far och en tredje
medjägare lyfte så upp grisen på
slakttavlan. De band Vile om
grisens framben och slog med
samma rep en snara om grisens
byrne och drog åt denna snara

ACC. N:R M. 16225:5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

del hemslaktare brukade doppa
over hule grisen i en Annan med
"skällhet" vatten. Detta gjorde
inte Vile. Han brukade slå skäll-
vattenet över grisen. Det gick lika
bra att "snatta" grisen på detta
sättet tyckte Vile.

Efter detta skulle grisen hängas
opp för att ringas opp.

Hemma hängde man opp grisen under
en stege som stod lutad mot
huset. Vile skar under hälsnor-
na på grisen bakken och stack
in "karaträst" under dem. Då hissades
grisen opp. Vile ringade opp
och skar bort bukblåtan.

Efter detta tog Vile ut säntan.

Vile redade ut lite av denna.

han skilde de grova starmarna från de smala. Dessa senare kallade man "samakutan". Detta för att de verkade väldigt hop-spackade. Så iertad styrningen av grisen. Sedan skulle plåskat "kallna" innan ytterligare arbete utfördes.

Efter väl förrättat värn plåskade slaktaren ihop sina verktyg i sin axväska. Klodkan hade då blivit frammat 10 eller 11 på f. m.

Det hela slutade för slaktarens del med en måltid och ytterligare några slaktarpar. När han så bröt upp var han vid ganska gott humör och avskedorden

ACC. N:R M. 16225:7.

Kunde låta så här: "ja du
John då va en jinc gris du
kadda han väjda dao ment
kamma jilo."

Flor mantorp den 12-12-64

Tor Jerant

- *1. Prelän var en 35 å 40 cm. lång och
hade ett hål i ena änden vari reptaren fäst.
- *2. Det fanns flera benämningar men jag har ej
ännu kommit på dem.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND